

Inhoud

	André Mottart
XI	<i>Woord vooraf</i>
XIII	<i>Algemeen programmaoverzicht HSN-32</i>
XV	<i>Chronologisch programmaoverzicht parallele sessies</i>
1	<i>Thematisch programmaoverzicht en beschrijving/presentaties workshops</i>
3	1. Basisonderwijs
	Mirjam Snel
4	<i>Effectief leerkrachtgedrag in groep 3</i>
	An Van Rompaey
6	<i>Mindmappen met kleuters</i>
	Hilde Vanbrabant
10	<i>Fungel, en de schrijfmicrobe krijgt je beet!</i>
	Ellen Vanantwerpen & Veerle Dejaeghere
15	<i>'De wereldklas', differentiëren bij anderstalige nieuwkomers</i>
	Bart Masquillier
20	<i>Zin in leren! Zin in leven!</i>
	Bieke De Fraine
22	<i>De achteruitgang in begrijpend lezen toegelicht vanuit het PIRLS-onderzoek</i>
	Marieke Vanbuel
27	<i>Begrijpend lezen in het basisonderwijs: hoe ziet effectief leesonderwijs eruit?</i>
31	2. Lerarenopleiding basisonderwijs
	Martine Geerts & Hilde Vanbrabant
32	<i>Digitaalkit, een online schrijfhulp voor startende leraren lager onderwijs</i>
	Boukje Bruins, Ben Bouwhuis & Ietje Pauw
37	<i>'Het verhaal is aan de korte kant er mag wel meer verhaal in zitten'. Schriftelijke feedback door leraren en eerstejaars Pabostudenten op verhalen van bovenbouwleerlingen</i>
	Freya Claes & Helena Taelman
41	<i>Meet Alfred. Nudging van het werkveld via sociale media</i>
	Iris Vansteelandt, Suzanne Mol & Hilde Van Keer
44	<i>Beginnende leerkrachten als rolmodellen voor lezen?!</i>
	Miriam Limpens & Erna van Koeven
47	<i>Praktijkgericht onderzoek naar betekenisvol leren met verhalen</i>
	Aletta Kwant & Dory Hofstede
51	<i>Geletterdheidsactiviteiten in stageklassen van Pabostudenten</i>

Wies Boschma

- 55 *Geïntegreerd taalonderwijs aan de hand van eigen teksten. Over de mogelijkheden om de autonomie van toekomstige leerkrachten te versterken*

Petra Moolenaar

- 59 *Literatuurlessen op de Pabo en de basisschool?*

63 3. Hoger onderwijs

Bea De Pauw & Piet Van de Craen

- 64 *Duurzaam meertalig hoger onderwijs voor de office-expert van morgen*

Jan Bastijns & Lieve De Wachter

- 67 *Push of pull? Een studie van typische vragen en strategieën van tutors bij effectieve schrijfcoaching in twee academische schrijfcentra*

Anneke Smits

- 71 *Vakliteratuur lezen in het hbo*

Carl Boel

- 75 *Back to the basics: pleidooi voor een authentiek MOOC-model academische taalvaardigheid*

Fenna Swart & Cindy Kuiper

- 84 *Taalbewust, taalontwikkellend en taalgericht lesgeven in het hbo. Hoe doe je dat?*

Marleen Claessens

- 88 *Terug naar de natuur. Een poging tot onderwijs in zakelijk schrijven vanuit een authentieke drang in plaats van schoolse dwang*

Kirsten van den Heuij & Ellis Wertenbroek

- 91 *Vo-hbo: aan de slag met taalbeleid!*

Guido Cajot & Jan Coenegrachts

- 95 *Oriënt – Een serious game academische woordenschat voor studenten hoger onderwijs*

99 4. Bso, mbo, vmbo

Gerd van Ael

- 100 *Waaier Taalgericht Vakonderwijs: taal waaiert in alle vakken*

Erna van Koeven, Floor van Renssen & Frank Schaafsma

- 103 *The Queen and the King. Twee boeken met levensechte verhalen uit het beroepsonderwijs*

Melissa Lurquin

- 107 *Een boeiend talenbeleid in een tso-/bso-school*

Erna van Koeven

- 111 *Lezen en schrijven in het middelbaar beroepsonderwijs. Mbo-docenten Nederlands denken na over betekenisvol, contextgericht, rijk taalonderwijs*

Ann Sofie Viaene

- 115 *De rol van taal(leraren) in de GIP of het profielwerkstuk*

Miryam de Hoo

- 118 *Mediawijs in de taalles*

121 5. literatuuronderwijs

- Jordi Casteleyn
- 122 *Creëer je eigen poëzie-canon. Op weg naar een wetenschappelijke basis voor poëzie-didactiek*
Tim Vermoere & Fred Maenhout
- 126 *Van boek naar doek. De realisatie van een kortfilm en een intensieve taalstimulatie bij beroeps- en technische leerlingen*
Peter Van Damme
- 131 *Met een prijswinnaar aan de slag – Wil van Jeroen Olyslaegers*
Hans Goosen & Sarike Roest
- 137 *Praten over romanfragmenten*
Martijn Koek
- 142 *Een nieuwe benadering van literatuuronderwijs? Kritisch interpreteren in de literatuurles*
Wouter Haverals
- 143 *Oude literatuur en nieuwe media. MOOC Middelnederlands in de les*
Theo Witte
- 147 *De kunst van het onderwijzen. De veelbelovende toekomst van het literatuuronderwijs in zeven axioma's*
Fannie Pielage
- 153 *Creatief schrijven aan de hand van literaire begrippen*

159 6. Leesbevordering

- Linda Vogelesang
- 160 *Lees- én schrijfplezier in de klas*
Margot de Wit
- 163 *Lezen doe je met elkaar: het groepsmondeling*
Sarah Van Tilburg
- 167 *Schoolbreed inzetten op leesplezier*
Marit Trioen
- 171 *Aarzelende lezers over de streep: met (prenten)boeken aan de slag bij jongeren*

175 7. Nederlands in een meertalige context

- Rudi Janssens
- 176 *Taaldiversiteit en integratie, de uitdaging voor Brussel*
Lien Doomst
- 179 *Intensieve cursus (academisch) Nederlands voor studentvluchtelingen*
Canigia Mestdagh & Inge De Cleyne
- 182 *Academisch Nederlands @VUB: V-oelen, U-itleggen en B-egeleiden*
Wim Vandenbussche
- 187 *Taalbeleid in het hoger onderwijs*
Sterre Leufkens & Jantien Smit
- 188 *De moedertaal als taalkapitaal in meertalig onderwijs*
Charlotte Heremans
- 191 *Lees- en schrijfplezier vergroten? Gebruik een fragment uit een Wablietboek!*

- Sofie Coenen
195 Positief aan de slag met de meertalige realiteit op school
Eveline Carbone
198 Alfabetiseren van niet-gealfabetiseerde anderstalige jongeren tussen 12 en 18 jaar

299 8. Innovatie en digitale geletterdheid

- Jan T'Sas
200 *Meer leesplezier met e-tools?*
Ann Schatteman
202 *Voorleestoer – 14-jarigen onderdempelen in woord en beeld = leesbevordering met grote L*
Wendy van Krimpen & Mark Zweegers
206 *Blended werken in de praktijk: hoe kom je tot de ideale mix tussen werken op papier en digitaal?*
Masja Mesie & Marieken Pronk
210 *Video-verhalen bij viral filmpjes*
Hans Dewijngaert
211 *Aan de slag met Vlogboek: concrete lestips voor leesportfolio, luister- en kijkvaardigheid*
Marcella Veldthuis & Pia Niemeijer
215 *Mijn speelen is leren, mijn leren is speelen*

239 9. Taalbeschouwing

- Erik Blankesteyn, Tessa van Kemenade & Marieke Smit
220 *Woordenschatdidactiek*
Reinhild Vandekerckhove
224 *“Hoe erg is da ni da wij chatten op 3m van elkaar??” Standaard en substandaard in het online taalgebruik van Vlaamse adolescenten*
Karel Verhelst, Annelies Van Laere & Astrid Wijnands
228 *Gedifferentieerd denken over taalkwesties in de vooreindexamenklassen*
Wim Maas & Yke Meindersma
232 *Zipfiles en metaforen. Het vergroten van taalbewustzijn in de les*
Sigo Hoekstra, Jolieke Piët en Anneke Wurth
234 *Goed gebekt: gemotiveerd en zichtbaar leren spreken in de lespraktijk*
Vicky Aerts & Ria Van der Mueren
238 *Moven in taal – Taalvariatie in de eerste graad*
Donna van der Hulst, Josje Melis, Liesbeth Stolk-Pronk & Peter-Arno Coppen
243 *Grammaticaspelletjes*
Roy Dielemans
252 *Taalkundig redeneren binnen de alfavakken*

255 10. Taalvaardigheid secundair onderwijs/voortgezet onderwijs

- Sofie de Laat
- 258 *Vakoverschrijdend taalonderwijs*
Ellis Wertenbroek & Roelie van der Zouwen
- 262 *Aan de slag met taal- en onderzoeksvaardigheden!*
Camille Welie & Pleuni Hooft van Huysduynen
- 267 *Gefocuste revisie in de schrijfles*
Andreas Arts & Litsa Hellings
- 269 *Competentiegericht evalueren*
Kim Van Ammel
- 274 *Begrijpend lezen bij 15-jarige leerlingen: is er een verband met leerling-, leraar- en/ of schoolgerelateerde factoren?*
Anouk ten Peze, Tanja Janssen & Gert Rijlaarsdam
- 277 *Het Schrijflab – Een lessenserie creatief schrijven voor leerlingen in de bovenbouw havo/vwo*
Jeroen Steenbakkers
- 281 *Stijlperspectieven – nieuwe lessen schrijfstijl voor midden- en bovenbouw vo*
Bart Devos
- 285 *Improvisatietheater spelen om spreekangst te verminderen*

289 11. Taal- en letterkunde

- Kevin Absillis & Gwennie Debergh
- 290 *XXX*
Maarten Lemmens
- 292 *Exotisch Nederlands: inzichten vanuit de cognitieve semantiek*
Gert De Sutter, Stefan Grondelaers & Steven Delarue
- 295 *Het eeuwigdurend spagaat? De leraar Nederlands tussen taalpraktijk en taalbeleid*
Rik Vosters & Jill Puttaert
- 298 *Ouder Nederlands in een nieuw jasje. Recente inzichten uit de taalgeschiedenis*
Isabeau De Smet
- 310 *Hoe sterk zijn die ‘sterke’ werkwoorden eigenlijk?*
Sven Kruizinga
- 314 *Taalkunde in de klas*
Feike Dietz, Lucas van der Deijl & Els Stronks
- 317 *De LitLab Leesclub: herkenkend en onderzoekend lezen in een interactieve gespreksvorm*
Hans Das
- 321 *Over hoe leerlingen poëzie lezen en hun poëtica's als impuls voor poëzielessen*
- 325 *Acroniemen- en begrippenlijst*